

Monumentnummer*: 527171

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 23 april 2003
Kadaster deel/nr: 40122/151

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>		<i>Provincie*</i>			
Rotterdam	Rotterdam		Zuid-Holland			
<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Overschie Dorpsstraat	95		3043 CP	Rotterdam		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>		
OVERSCHIE	C	3338				

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

Nederlands-hervormde KERK gebouwd in 1899-1902 in Neo-Gotische trant voorzien van een romaniserend interieur met Jugendstil-elementen naar ontwerp van B. Hooykaas, nadat de oude, in oorsprong Middeleeuwse, kerk door brand was verwoest. De bouw werd aangenomen door de aannemer H.J. Nederhorst te Gouda en J.J. Hornstra te Bergen op Zoom. Op verzoek van het kerkbestuur werd de voor de brand van 1899 aanwezige zeventiende-eeuwse houten bovenbouw van de aan de westzijde gesitueerde toren, een markante achtzijdige spits met dubbele ui (Welse Helm), gereconstrueerd. Het driebeukige schip van de vroegere hallenkerk werd gewijzigd en vervangen door de plattegrond van een Grieks kruis. De kerk wordt omzoomd door een landschappelijk aangelegde tuin met een smeedijzeren HEKWERK op een gemetselde bakstenen rand. In de tuin bevindt zich een, ter gelegenheid van de bouw van de kerk, in 1901 geplante rode beuk.

N.B. Tijdens de oorlog zijn de oorspronkelijke klokken uit de kerk verwijderd. Deze zijn na de oorlog vervangen.

Omschrijving

Nederlands-hervormde kerk gebouwd in de vorm van een langgerekt Grieks kruis met monumentale, in zijn hoofdvorm gereconstrueerde zeventiende-eeuwse toren. Aan de oostzijde, aan weerszijden van de toegangen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

aansluitend op de kerkruimte, bevindt zich links een rechthoekige kerkenraadkamer en rechts een dopelingenkamer. De kerk is boven een natuurstenen plint opgetrokken in rode baksteen met natuurstenen hoek- en sluitstenen, dak- en vensteromlijstingen, blokken en decoraties. De kerk heeft hoog opgaande, met leien gedekte, zadeldaken met dwarskappen. De galerijen, portalen en aanbouwen zijn overdekt met lessenaarsdaken. De vensters zijn deels gevat in houten kozijnen en deels gevat in stalen kozijnen en voorzien van gekleurd glas-in-lood vervaardigd door de firma 't Prinsenhof te Delft. De vensters worden door spitsvormige rollagen afgesloten en zijn voorzien van een vorktracering. Deze tracering is in de kerkvensters van baksteen en in de overige vensters van hout. De eenvoudige houten deuren hebben decoratief gesmeed hang- en sluitwerk en, boven een gebouchardeerde natuurstenen latei, eveneens spitsboogvormige bovenlichten. De toren, gesitueerd op de zuidwesthoek van de kerk, wordt in de onderbouw geaccentueerd door overhoekse, twee haaks op elkaar geplaatste, steunberen. De toren heeft een vierkante plattegrond. De verdiepingen worden geleed door waterlijsten aan de onderzijde en rondboogfriezen aan de bovenzijde. De onderbouw heeft op de begane grond aan de zuidzijde een spitsboogvormig portaal met een dubbele houten deur, die tevens als hoofdingang van de kerk dienst doet. De entree heeft een voorliggende trap van drie natuurstenen treden en wordt aan weerszijden van de deur geflankeerd door een lancetvensters. Aan de westzijde op de begane grond rechts een spitsboogvenster en links ter hoogte van het trappenhuis drie trapsgewijs aangebrachte lancetvensters. Boven een waterlijst twee door boogfriezen afgesloten muurvlakken met boven elkaar aan de westzijde twee lancetvensters en aan de zuidzijde geheel links de drie lancetvensters van het trappenhuis. De onderbouw wordt aan alle zijden van de toren afgesloten door een aan de bovenzijde door boogfriezen afgezet muurvlak met in het midden hoge spitsboogvensters geflankeerd door muurankers. Rondom de onderbouw loopt een balustrade met hoekpinakels. De eigenlijke achthoekige torenspits is geheel geconstrueerd uit hout, bedekt met koper en opgebouwd uit drie geledingen. Een onderbouw met aan de oost- en westzijde wijzerplaten en de noord en zuidgevel dwarskappen met boogvensters. Gevolgd door een dubbele ui met tussen de twee uien galmgaten en op de onderste ui aan vierzijden kleine erkers met pinakels. De tweede ui loopt door in een spits en wordt bekroond door een smeedijzeren kruis. De zuidgevel van de kerk heeft aan de voorzijde een galerij met lessenaarsdak en aan weerszijden van de ingang een lager uitspringend bouwvolume waarin een aantal ruimten met nevenfuncties. Deze lagere gevel is symmetrisch van opzet met in het midden een dubbele houten deur met aan weerszijden vier spitsboogvensters en aan de hoger opgetrokken uiteinden van de gevels grotere spitsboogvensters. De hierboven opgetrokken westelijke arm van het kruis wordt verlicht door een hoog drielichtvenster met vorktracering. In oostelijke richting loopt de kerk nog een travee door, waardoor het kruis van de kerk een langgerekte vorm heeft in oost-westrichting. In dit lagere uitgebouwde volume bevindt zich aan de zuidzijde onder een lessenaarsdak in het midden de deur die toegang verleent tot de kosterskamer links, verlicht door drie kleine geschakelde kruisvensters en rechts het trappenhuis naar de orgelverdieping met drie trapsgewijs aangebrachte lancetvensters. In de achterliggende hoger opgetrokken kerkgevel een hoog spitsboogvenster. De oostelijke gevel heeft een middendeel met een vrijwel symmetrische opzet met in het midden een smalle houten deur met spitsboogvormig bovenlicht, geflankeerd door drie gekoppelde spitsboogvenster. Geheel rechts een dubbele deur en geheel links een lancetvenster en, iets hoger gelegen, drie trappenhuisvensters. Boven de ingang een spitsboogvenster geflankeerd door lancetvensters en in de nok drie lancetvensters. De gevel van het hoger opgetrokken, bredere en iets terugliggende bouwvolume heeft rechts een spitsboogvenster en links een dubbele deur en rechts daarvan een spitsboogvenster. Hierboven aan weerszijden drie lancetvensters en in de nok elf lancetvensters. De noordelijke gevel heeft in het midden onder een zadeldak een spitsboogvormig portaal met op de begane grond onder een lessenaarsdak een dubbele houten deur met eveneens spitsboogvormig bovenlicht en aan weerszijden een smal venster. Links in de gevel een smalle deur met spitsboogvormig bovenlicht, rechts bevindt zich in de gevel een

samengesteld spitsboogvenster. De noordgevel van de oostelijke uitbouw heeft onder een lessenaarsdak een spitsboogvenster en in de hoger opgetrokken gevel een groter spitsboogvenster met vorktracering. Meer westelijk bevindt zich ter hoogte van de kerkbalkons in het dak een galerij met spitsboogvensters. De westelijke zijde gaat rechts over in de toren. De gevel van de kerk heeft in het midden een kerkvenster en links op de begane grond een dubbele deur. Boven het kerkvenster aan weerszijden en in de nok klimmend aangebrachte lancetvensters.

Het interieur van de kerk is in al zijn details zeer goed bewaard gebleven. De kerk heeft, behalve de portalen die terrazzovloeren hebben, een houten vloer. De muurvelden zijn gepleisterd en licht groen geschilderd. De borstweringen, de schalken en de vensteromlijstingen zijn van schoon metselwerk. De borstwering is rondom afgezet met een bies witte en blauwe geglazuurde stenen. De armen van de kruisvormige kerk, waar zich op de verdieping balkons bevinden, worden overdekt door houten tongewelven, de zeer ruime kruising door een iets hoger houten kruisgewelf. De geprofileerde houten ribben en graten van de verder blankhouten gewelven zijn beschilderd met een rode en een blauwe bies. Boven het koor bevindt zich een, niet van rijkswege beschermenswaardig, vroeg twintigste-eeuws orgel vervaardigd door de firma J.& G. van der Kley, orgelfabrikanten te Rotterdam. Van bijzonder belang zijn in het interieur achtereenvolgens de in Jugendstil-trant gedecoreerde teakhouten preekstoel met natuurstenen onderstel, een ruime omheinde dooptuin met aan weerszijden een tribune met de banken van de kerkenraadsleden en de notabelen in stijl en materiaalvoering conform de preekstoel. Ook zijn van belang de eveneens in Jugendstil-trant uitgevoerde verwarmingsroosters, drie predikantenborden met vergulde lijsten, de houten gemarmerde aedica-vormige gebodsborden en de kroonluchters. Voorts zijn van belang de kerkenraad- en dopelingenkamer, elk voorzien van houten lambriseringen en een schouw met tegeltableau in Jugendstil-trant naar ontwerp van de firma Holland te Utrecht.

Waardering

De Nederlands-hervormde kerk te Overschie, met in zijn hoofdvorm gereconstrueerde zeventiende-eeuwse kerktoren, een goed bewaard gebleven interieur en een bijbehorend hekwerk, is van algemeen belang uit architectuur- en cultuurhistorisch oogpunt. Tevens van belang wegens beeldbepalende situering aan de Delfse Schie en van belang vanwege de silhouetwaarde voor Overschie. De gereconstrueerde toren is met name van cultuurhistorisch belang als uiting van de destijds opkomende, maar toen nog niet als zodanig omschreven, 'Heemschut-gedachte'. Tenslotte is deze kerk waardevol als enige nog bestaande kerk uit het (kerken)oeuvre van architect B. Hooykaas

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk